

Šta poslije ramazana (Meka)

Hatib: dr. Jasir ibn Rašid ed-Devseri

28. ramazan 1446. po Hidžri / 28. mart 2025.

Hvala Allahu, Darovatelju blagodati, dobrote i milosti, Onome Koji nam je propisao post mjeseca ramazana i učinio ga vremenom za spuštanje milosti i oprosta. Postači će na Sudnjem danu biti pozvani na vrata Rejjan. Hvalimo Ga i zahvaljujemo Mu što nas je doveo do posljednjih dana ramazana. Svjedočim da nema boga osim Allaha, Jedinog, i svjedočim da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Njegov rob i poslanik, onaj koji je poslan kao milost svim svjetovima i najbolji čovjek koji je boravio u itikafu, klanjao noću i postio. Neka se Allah smiluje, blagoslovi i podari spas njemu, njegovoj porodici, plemenitim ashabima i onima koji ih slijede do Dana potpune pravde.

O ljudi, preporučujem sebi i vama bogobožnost. Bojte se Allaha, trudite se i žurite s dobrim djelima, jer uživanje na ovom svijetu nije vječno, i niko nije siguran od njegovih nedaća i iskušenja. To je varljivo naslađivanje, i klimav oslonac. Iskoristite svoj život za činjenje dobrih djela, jer noći i dani brzo prolaze, kao i mjeseci i godine. Prilike se izmiču, smrtni čas je određen, boravak na ovom svijetu je ograničen, dani su izbrojani i sve ima svoj propisani rok. „I onim, što vam je potrebno za put, snabdijte se. A najbolja opskrba je bogobožnost.“ (el-Bekara, 197)

O vjernici, mjesec ramazan je na izmaku i približava se svom završetku. Njegovi dani brzo prolaze, jučer ga dočekasmo s radošću i čežnjom, a danas ga ispraćamo sa suzama u očima. O vi koji ste se natjecali u dobrim djelima, približio se trenutak rastanka. Ko je bio dobročinitelj, neka nastavi činiti dobro, a ko je bio nemaran, vrata pokajanja su otvorena, a Allahova milost prostrana.

Stoga, požurite ka pokornosti i natječite se u dobrim djelima, koja će vas približiti Allahu, jer djela se vrednuju prema svojim završecima. Važno je kako završimo, a ne

kako započnemo. Sretan je onaj koga Allah upiše među one čija su djela primljena, prije nego što se zatvore vrata i podignu knjige, pa ga obasja milost i spasi od Vatre i njenog žara.

O vi koji tražite dobro, približite se, a vi koji tražite zlo, udaljite se! Allah svake noći oslobađa neke Svoje robove od Vatre. Zaista je žalosno da čovjek dočeka ramazan, a ne bude mu oprošteno! Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Neka je ponižen onaj kome dođe ramazan i završi se, a ne bude mu oprošteno." (Tirmizi)

Malik ibn Dinar rekao je: "Ako čovjeku ne bude oprošteno na kraju ramazana, čemu se može nadati poslije toga?"

O vjernici, preispitajte svoja srca i provjerite ih na kraju ramazana. Ako osjetite čežnju za pokornošću, zahvalite Allahu, jer to je znak kabula, prihvatanja vaših djela kod Allaha. Međutim, ako osjetite nemar i ravnodušnost, tugujte zbog sebe i plaćite nad svojim stanjem. Obračunajte se sami sa sobom prije nego što budete polagali račun. Naši dobri prethodnici razumjeli su veličinu ramazana, radovali su se njegovom dolasku i plakali su zbog njegovog odlaska, bojeći se da njihova djela neće biti primljena. Uzvišeni Allah kaže: "... i oni koji od onoga što im se daje udjeljuju, i čija su srca puna straha zato što će se vratiti svome Gospodaru." (El-Mu'minun, 60) Blago onima čiji su blagdani prihvatanje djela, čije su želje najčasniji ciljevi i čije je stanje uvijek najbolje. Alija, radijallahu anhu, rekao je: "Budite više zabrinuti za prihvatanje djela nego za samo djelo. Zar niste čuli da Allah kaže: 'Allah prima samo od bogobojaznih' (El-Maida, 27)?"

Znaite, Allah vam se smilovao, da je jedan od znakova prihvatanja dobrih djela činjenje novog dobrog djela nakon prethodnog, i ustrajnost u pokornosti. Ustrajnost u ibadetu osobina je poniznih i odlika bogobojaznih.

Kada se sezona ibadeta približi kraju i kada njeni dani budu odbrojani, i kada njeni "šatori" budu podignuti, istinski vjernici ostaju ustrajni u svom zavjetu i ispunjavanju obećanja. Ovo je stanje vjernika: kada završe jedno djelo, započinju drugo, slijedeći zapovijed svoga Gospodara: "A kad završiš, molitvi se predaj" (El-Inširah, 7).

Za iskrenog Allahovog roba ne postoji kraj u činjenju dobrih djela, osim kada nastupi njegov smrtni čas. Uzvišeni Allah kaže: "... i sve dok si živ, Gospodaru svome se klanjaj!" (El-Hidžr, 99)

Alkama, radijallahu anhu, kazuje: "Upitao sam majku vjernika Aišu, radijallahu anha: 'Je li Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, izdvajao neki poseban dan (za činjenje dobrih djela)?', a ona je rekla: 'Ne, njegovo djelo je bilo konstantno.'" (Muttefekun alejhi)

Stoga, budite ustrajni, jer život je kratak, a susret je blizu. Sretan je onaj koji iskoristi svoj život prije smrti. Nastojte da vaš završetak bude lijep, iskoristite preostalo vrijeme da postignete Allahovo zadovoljstvo i bodrite svoje duše na putu do Dženneta.

O muslimani, od Allahove milosti prema robu jeste da iz ramazana izađe u boljem stanju nego što je u njega ušao, da ga isprati s čistim tevhidom, povećanim imanom, čvrstim uvjerenjem, očišćenom dušom, popravljenim stanjem, poboljšanim djelima i uljepšanim moralom, te da bude od onih koji su istinski bogobojažni.

Znajte, Allah vam se smilovao, da je jedan od najuzvišenijih oblika pokornosti i djela koja najviše približavaju Allahu na kraju ramazana – dova. Ona je običaj i navika vjernika, bilo u blagostanju ili poteškoćama, jer dova na kraju djela vodi ka njihovom primanju. Ona je oružje vjernika i veza između roba i njegovog Gospodara, a Allah je milostiv i darežljiv, najbolji od Kojeg se traži.

Molite se Allahu, nadajte se Njegovoj milosti, hvalite Ga onako kako On zaslužuje, tražite oprost od Njega i molite Ga za dobra ovoga i budućeg svijeta. Uzvišeni Allah kaže: "... a Njemu se molite sa strahom i nadom; milost Allahova je doista blizu onih koji dobra djela čine." (El-A'raf, 56)

"I svi se Allahu pokajte, o vjernici, da biste postigli ono što želite." (En-Nur, 31)
Imajte lijepo mišljenje o svome Gospodaru, zahvalite Mu što vas je doveo do kraja ramazana i molite Ga za prihvatanje posta i noćnog ibadeta. Ostanite čvrsti u pokornosti dok ste živi i klonite se grijeha dok dišete. Čuvajte ono što ste postigli i

izbjegavajte rušenje onoga što ste sagradili, "poput one koja bi svoju pređu rasprela kad bi je već bila čvrsto oprela" (En-Nahl, 92).

O muslimani, propisano je, kao vid upotpunjenja ibadeta i zahvalnosti Allahu, džellešanuhu, da mjesec ramazan završite s davanjem sadekatul-fitra, koji je Allah učinio čišćenjem za postače, hranom za siromašne i ibadetom koji nas približava Gospodaru svih svjetova.

Ibn Omer, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, propisao zekatul-fitr za svakog muslimana (Muslim). To je obaveza za onoga, ko je u mogućnosti, da izdvoji za sebe i svoje ukućane. Vrijeme za davanje zekatul-fitra počinje zalaskom sunca posljednjeg dana ramazana i završava se klanjanjem bajram-namaza. Ibn Abbas, radijallahu anhu, rekao je: "Ko ga izvrši prije namaza, bit će mu primljen kao zekatul-fitr, a ko ga izvrši nakon namaza, to će se smatrati običnom sadakom." (Ebu Davud)

Zekatul-fitr dozvoljeno je dati dan ili dva prije toga, a iznos je jedan sâ (četiri pregršti) prevladavajuće prehrambene namirnice u nekoj zemlji. Ebu Seid el-Hudri, radijallahu anhu, kazuje: "Davali smo zekatul-fitr u iznosu od jednog sâa hrane, ili jednog sâa ječma, ili datula, ili suhog sira, ili groždica." (Muttefekun alejhi) Dajte ga velikodušno, u potpunosti, bez umanjenja, od najljepšeg i najvrednijeg imetka, i ono što je najkorisnije za siromašne.

O vjernici, preporučuje se učenje tekbira noć prije Bajrama i ujutro na Bajram. Ovo je čin zahvalnosti i veličanja Allaha na Njegovoj uputi i pomoći. Uzvišeni Allah kaže: "... da određeni broj dana ispunite, i da Allaha veličate zato što vam je ukazao na Pravi put, i da zahvalni budete." (El-Bekara, 185)

Znajte, o vjernici, da je bajram-namaz jedan od simbola vjere. Klanjajte ga zajedno s muslimanima, dođite na namaz lijepo obučeni i namirisani, vodeći sa sobom djecu i žene. Lijepo je da se na dan Bajrama nešto pojede prije odlaska na bajram-namaz. Enes ibn Malik, radijallahu anhu, prenosi da Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve

sellem, nije odlazio na bajram dok ne bi pojeo nekoliko datula, i to neparan broj.
(Buhari)

Molite Allaha da prihvati vaša djela i da vam podari lijep završetak, pokažite radost za Bajram, jer postač ima dvije radosti: radost kad iftari, i radost kada sretne svog milostivog Gospodara. Nakon ramazana nastavite s postom šest dana ševala, jer to je (zajedno s ramazanom) poput posta cijele godine, kako nas je obavijestio vođa svih ljudi. Ebu Ejjub el-Ensari, radijallahu anhu, prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Ko isposti ramazan i šest dana ševala, to je kao post cijele godine." (Muslim)

O vi koji se opraštate od ramazana, vi koji ste činili razne vrste ibadeta, pridržavajte se puta ustrajnosti, jer ovo nije mjesto stalnog boravka. Znaite da je ovaj kratki život zahvalnost za vječnost u Džennetu, i neprekidni boravak obećan od milostivog Gospodara. Onaj ko bude nemaran u svom životu, zadesit će ga propast. Razuman čovjek treba da zna vrijednost svog života i da se brine o svojoj sudbini. Sretan je onaj ko ispuni svoje vrijeme djelima koja će poboljšati njegov status na ahiretu. Uzvišeni Allah kaže: "Sve što vam je darovano samo su naslade i ukrasi u životu na ovome svijetu; a ono što je u Allaha bolje je i trajno je. Zašto se ne opametite?" (El-Kasas, 60)

O vjernici, donosite salavate i selame na najbolje stvorenje i najodabranijeg čovjeka, kao što vam je Allah naredio u Svojoj plemenitoj Knjizi, kada je rekao: "Allah i meleki Njegovi blagosiljaju Vjerovjesnika. O vjernici, blagosiljajte ga i vi i šaljite mu pozdrav!" (El-Ahzab, 56)

